

Науковий вісник Львівського національного університету
ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.
Серія: Економічні науки

Scientific Messenger of Lviv National University
of Veterinary Medicine and Biotechnologies.
Series: Economical Sciences

ISSN 2519-2701 print

<https://nvlvet.com.ua/index.php/economy>

doi: 10.32718/nvlvet-e9201

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКТІВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ECONOMIC EFFICIENCY OF PRODUCTION AND AGRICULTURAL PRODUCTS ALTERATION

UDC 631.11(477)

Modern tendencies of development of meat cattle breeding in Ukraine in conditions of European integration

R.M. Myniv

Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv, Ukraine

Article info

Received 15.01.2019

Received in revised form

20.02.2019

Accepted 21.02.2019

Stepan Gzhytskyi National
University of Veterinary Medicine
and Biotechnologies Lviv,
Pekarska Str., 50, Lviv,
79010, Ukraine.
Tel.: +38-067-370-43-92
E-mail: myniv@ukr.net

Myniv, R.M. (2019). Modern tendencies of development of meat cattle breeding in Ukraine in conditions of European integration. Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Economical Sciences, 21(92), 3–8. doi: 10.32718/nvlvet-e9201

European integration processes have become an indispensable feature and direction of development of meat cattle breeding in Ukraine. At the same time, the interrelated activity of the state and agricultural enterprises, aimed at ensuring food security of the state, was of paramount importance. Sales volumes for slaughter of cattle and poultry by all categories of farms increased in 2018, compared to 2017, by 34.3 thousand tons, including agricultural enterprises increased by 49.9 thousand tons, and households decreased by 15.6 thousand. The volume of sales of cattle and poultry on slaughter in all categories of farms has increased 11 regions, in agricultural enterprises – 11, in farms of the population – 8 oblasts. In January–November 2018, the overall indicator for livestock and poultry farming in agricultural enterprises increased by 65.5 thousand tons compared to the corresponding period of last year due to an increase in poultry production by 81.9 thousand tons. The stock of cattle on January 1, 2019 in all categories of farms decreased, against the corresponding period of 2018, by 152.0 thousand heads, including 27.7 thousand in agricultural enterprises, and in the farms of the population – by 124.3 thousand goals. In 2018, in all categories of farms, the number of pigs, as compared to 2017, decreased by 123.4 thousand heads, including 124.3 thousand heads in the households, and by 70 per cent in agricultural enterprises, 5 thousand heads. The bovine population in all categories of farms as of January 1, 2019 increased by 5957.5 thousand heads compared to the corresponding period of last year, including 5474.3 thousand in agricultural enterprises, and 483.2 thousand in households, while the realization of slaughter of cattle and poultry increased by 34.3 thousand tons in live weight (1.0%). According to customs authorities in 2018: exports of meat and meat products in terms of meat in January–November 2018 amounted to 368.2 thousand tons, which is January–November 2017 (320.3 thousand tons). *t*) more by 47.9 thousand tons, or by 15.0%. At the same time, in monetary terms, exports increased by \$ 118.2 million. The United States, or 24.1%, amounted to \$ 608.6 million. USA; imports of meat and meat products in terms of meat in January–November 2018 amounted to 239.1 thousand tons, which is more compared to 2017 (190.3 thousand tons) by 48.8 thousand tons, or 25.6%. At the same time, in monetary terms, imports were at the level of 170.0 million USD. US \$ 55.6 million The United States (or 48.6%) more than last year (\$ 114.4 million).

Key words: eurointegration, sales volumes, livestock, cattle, poultry, export, import, meat.

Сучасні тенденції розвитку м'ясного тваринництва України в умовах євроінтеграції

Р.М. Минів

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів, Україна

Євроінтеграційні процеси стали невід'ємною ознакою та напрямком розвитку м'ясного тваринництва України. Першочергового значення при цьому набула взаємообумовлена діяльність держави та сільськогосподарських підприємств, спрямована на забезпечення продовольчої безпеки держави. Обсяги реалізації на забій худоби та птиці за всіма категоріями господарств збільшилися у 2018 році, порівняно з 2017 роком, на 34,3 тис. т, у тому числі сільськогосподарськими підприємствами збільшилися на 49,9 тис. т, а господарствами населення зменшилися – на 15,6 тис. т. Обсяги реалізації худоби і птиці на забій в усіх категоріях господарств збільшили 11 областей, в сільськогосподарських підприємствах – 11, у господарствах населення – 8 областей. Загальний показник із вирощування худоби та птиці в сільськогосподарських підприємствах у січні – листопаді 2018 року збільшився проти відповідного періоду минулого року, на 65,5 тис. т за рахунок збільшення вирощування птиці на 81,9 тис. т. Поголів'я великої рогатої худоби на 1 січня 2019 року в усіх категоріях господарств зменшилося, проти відповідного періоду 2018 року на 152,0 тис. голів, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 27,7 тис., у господарствах населення – на 124,3 тис. голів. У 2018 році в усіх категоріях господарств зменшилося поголів'я свиней, порівняно з 2017 роком, на 123,4 тис. голів, у тому числі в господарствах населення – на 124,3 тис. голів, а в сільськогосподарських підприємствах – збільшилося на 70,5 тис. голів. Поголів'я птиці в усіх категоріях господарств на 1 січня 2019 року збільшилося проти відповідного періоду минулого року на 5957,5 тис. голів, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 5474,3 тис., а у господарствах населення на 483,2 тис. голів, а реалізація на забій худоби та птиці зросла на 34,3 тис. т в живій вазі (1,0%). За даними митних органів у 2018 році: експорт м'яса та м'ясопродуктів у перерахунку на м'ясо у січні – листопаді 2018 року становив 368,2 тис. т, що проти січня–листопада 2017 року (320,3 тис. т) більше на 47,9 тис. т, або на 15,0%. Водночас у грошовому виразі експорт збільшився на 118,2 млн. дол. США, або на 24,1% і становив 608,6 млн. дол. США; імпорт м'яса та м'ясопродуктів у перерахунку на м'ясо у січні–листопаді 2018 року становив 239,1 тис. т, що більше проти 2017 року (190,3 тис. т) на 48,8 тис. т, або на 25,6%. Водночас у грошовому виразі імпорт перебував на рівні 170,0 млн дол. США, що на 55,6 млн дол. США (або на 48,6%) більше, ніж у минулому році (114,4 млн дол. США).

Ключові слова: євроінтеграція, обсяги реалізації, поголів'я, худоба, птиця, експорт, імпорт, м'ясо.

Вступ

Виклики процесів глобалізації національної економіки потребують подальшого розвитку вітчизняного агропромислового комплексу та його інтеграції в світову продовольчу систему. М'ясопродуктовий підкомплекс одним із перших розпочав освоєння світового ринку, спрямував частину нереалізованої продукції на зовнішні ринки, знайшов вигідні ніші збуту продукції і відповідно отримав такі необхідні інвестиційні ресурси для подальшого розвитку виробництва. Формування зони вільної торгівлі з ЄС ставить перед підприємствами м'ясного тваринництва нові завдання. У цьому аспекті кожний продовольчий підкомплекс АПК має свої особливості, переваги і загрози щодо адаптації до вимог світового і європейського економічного простору (Myniv & Datsko, 2015; Muniv, 2018).

Для м'ясного тваринництва європейська інтеграція України – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Як невід'ємна частина Європи Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку (Otsinka perspektiv ta mozhlyvostei...; Demchak et al., 2018).

Європейський вибір України відкриває нові перспективи співробітництва з розвинутими країнами

континенту, надає можливості економічного розвитку для підприємств м'ясного тваринництва, зміцнення позицій України у світовій системі міжнародних відносин. Це – найкращий спосіб реалізації національних інтересів. Тому сьогодні виникає необхідність дослідити основні етапи євроінтеграційних процесів України та оцінити їхній вплив на розвиток підприємств м'ясного тваринництва.

Постановка завдання: дослідити сучасні тенденції розвитку м'ясного тваринництва України в контексті створення зони вільної торгівлі між Україною та країнами Європейського Союзу.

Результати та їх обговорення

Розвиток інтеграції на європейському рівні є сучасною ознакою прогресивних змін у розвитку м'ясного тваринництва та порівняно новим напрямом досліджень вітчизняної аграрної науки. Європейські орієнтири надають тваринництву України відповідний вектор розвитку та відкривають нові можливості для відродження, створюють додаткові порівняльні переваги на агропродовольчому ринку в умовах глобалізації економіки. Серйозним кроком з позиції поглиблення торговельних відносин між Україною та ЄС є Угода про зону вільної торгівлі (ЗВТ), яка сприятиме наближенню вітчизняного аграрного сектора економіки до європейських стандартів, адаптації його до Спільної аграрної політики ЄС та розширенню присутності на українському агропродовольчому ринку нових країн-членів ЄС.

Євроінтеграція сприятиме зростанню продуктивності тваринницьких підприємств та темпів їх технологічної модернізації під впливом конкуренції на єдиному європейському ринку й забезпеченню вільного доступу до новітніх технологій, капіталу, інформації; підвищенню кваліфікації робочої сили за умов їх вільного руху в межах єдиного ринку; створенню більш сприятливого інвестиційного середовища; істотному зростанню обсягів торгівлі на ринку ЄС; створенню передумов для прискореного зростання взаємобміну в галузях з підвищеним рівнем науки; підвищенню якості регулятивних інститутів у бюджетній, банківській, фінансовій сферах та корпоративному управлінні.

Євроінтеграційні процеси стали невід'ємною ознакою та напрямком розвитку м'ясного тваринництва України. Першочергового значення при цьому набула взаємообумовлена діяльність держави та сільськогосподарських підприємств, спрямована на забезпечення продовольчої безпеки держави.

Обсяги реалізації на забій худоби та птиці за всіма категоріями господарств збільшилися у 2018 році, порівняно з 2017 роком, на 34,3 тис. т, у тому числі сільськогосподарськими підприємствами збільшилися на 49,9 тис. т, а господарствами населення зменшилися – на 15,6 тис. (рис. 1). Обсяги реалізації худоби і птиці на забій в усіх категоріях господарств збільшили 11 областей, в сільськогосподарських підприємствах – 11, у господарствах населення – 8 областей.

Таблиця 1

Виробництво м'яса в сільськогосподарських підприємствах

Види тварин	Вирощування в живій масі, тис. т		Реалізація на забій у живій масі, тис. т		Співвідношення вирощування до реалізації, %	
	2018 р.	+,- до 2017 р.	2018 р.	+,- до 2017 р.	2018 р.	+,- до 2017 р.
ВРХ	140,7	-9,5	142,5	-15,1	98,7	4,4
Свині	522,3	-6,3	492,6	-18,4	106,0	2,9
Птиця	1446,9	81,9	1410,2	81,1	102,6	-0,2
Разом	2112,4	65,5	2049,4	48,0	103,4	0,9

Поголів'я великої рогатої худоби на 1 січня 2019 року в усіх категоріях господарств зменшилося проти відповідного періоду 2018 року на 152,0 тис. голів, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 27,7 тис., у господарствах населення – на 124,3 тис. голів (рис. 2).

Рис. 2. Поголів'я великої рогатої худоби, тис. голів

Рис 1. Обсяги реалізації худоби і птиці у живій масі, тис. тон

У 2018 році найбільше реалізували на забій худоби та птиці всіма категоріями господарств Вінницької, Черкаської, Дніпропетровської та Київської областей, що становить 47,0% худоби і птиці від загальних обсягів реалізації в цілому по Україні (3301,2 тис. т).

Загальний показник із вирощування худоби та птиці в сільськогосподарських підприємствах у січні-листопаді 2018 року збільшився проти відповідного періоду минулого року на 65,5 тис. т за рахунок збільшення вирощування птиці на 81,9 тис. т.

Станом на 1 січня 2019 року в господарствах населення зосереджено 66% від загальної кількості поголів'я великої рогатої худоби, а в сільськогосподарських підприємствах лише 34%. У Черкаській, Київській, Чернігівській та Полтавській областях питома вага поголів'я великої рогатої худоби в сільськогосподарських підприємствах складала відповідно 66; 64; 56 та 55% від загальної кількості поголів'я по області.

У 2018 році, порівняно з відповідним періодом 2017 року, лише Житомирська, Луганська, Київська та Закарпатська області збільшили кількість великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств. Водночас варто зазначити, що за грудень 2018 року спостерігалася тенденція щодо зменшення проти попереднього місяця поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств на 274,3 тис. голів, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 4,0 тис., в господарствах населення – на 270,3 тис. голів.

Показники співвідношення вирощування до реалізації великої рогатої худоби в живій масі сільськогосподарськими підприємствами досить строкаті. У січ-

ні–грудні 2018 року найбільше вирощували і реалізували велику рогату худобу в Черкаській, Полтавській та Чернігівській областях.

У 2018 році в усіх категоріях господарств зменшилося поголів'я свиней, порівняно з 2017 роком, на 123,4 тис. голів, у тому числі в господарствах населення – на 124,3 тис. голів, а в сільськогосподарських підприємствах – збільшилося на – 70,5 тис. голів (рис. 3).

Рис. 3. Поголів'я свиней, тис. голів

Станом на 1 січня 2019 року в усіх категоріях господарств найбільша кількість свиней сконцентрована у Київській – 480,6 тис. голів (8,0% від загального поголів'я по Україні), Донецькій – 455,5 тис. (7,6%), Львівській – 426,5 тис. (7,1%) та Дніпропетровській – 362,4 тис. голів (6,0%) областях. У сільськогосподарських підприємствах найбільше поголів'я свиней утримувалося в Донецькій – 92,8% від загального поголів'я по області, Київській – 82,0, Дніпропетровській – 77,2 та Полтавській – 71,0% областях.

В усіх категоріях господарств у 2018 році лише сім областей збільшили поголів'я свиней, а в 17-ти областях відбулось його зменшення. Найбільше скорочення поголів'я (від 66,5, 32,7, 23,2 тис. голів) відповідно допустили в Одеській, Тернопільській та Волинській областях. Варто зазначити, що у жовтні 2018 року в усіх категоріях господарств відбулося зменшення поголів'я свиней проти попереднього місяця на 322,4 тис. голів, у тому числі в господарствах населення – на 275,1 тис. голів, а в сільськогосподарських підприємствах збільшилось – на 47,3 тис.

У 2018 році найбільші показники вирощування та реалізації свиней (у живій масі) зафіксовані у Донецькій (76,7 тис. т та 77,1 тис. т відповідно), Київській (56,8 тис. та 62,8 тис.), Полтавській (41,6 тис. т та 43,2 тис. т) та Львівській (41,3 тис. та 45,2 тис.) областях.

Поголів'я птиці в усіх категоріях господарств на 1 січня 2019 року збільшилось проти відповідного періоду минулого року на 5957,5 тис. голів, у тому

числі в сільськогосподарських підприємствах – на 5474,3 тис., а у господарствах населення на 483,2 тис. голів (рис. 4).

Рис. 4. Поголів'я птиці, тис. голів

Основне поголів'я птиці в усіх категоріях господарств на 1 січня 2019 року було зосереджене у Вінницькій, Київській, Черкаській та Дніпропетровській областях. У цих областях поголів'я птиці коливалося від 19,5 млн у Дніпропетровській до 32,5 млн голів у Вінницькій. Найменше поголів'я птиці (до 4 млн голів) в усіх категоріях господарств було у Закарпатській Миколаївській, Чернівецькій, Одеській та Чернігівській областях.

Варто зазначити, що у 2018 року в усіх категоріях господарств 16 областей спостерігалася позитивна динаміка щодо нарощування поголів'я птиці.

Впродовж 2018 року забезпечення м'ясом птиці регіонів України здійснюється практично за рахунок Вінницької, Черкаської, Дніпропетровської та Київської областей, які виростили відповідно 405,1; 366,3; 227,3 та 150,9 тис. т птиці в живій масі, або разом 1169,6 тис. т (55,4% від загального показника з вирощування м'яса всіх видів (2112,4 тис. т) в сільськогосподарських підприємствах України та 80,8% від загального показника з вирощування птиці (1446,9 тис. т.).

У січні–листопаді 2018 року порівняно з відповідним періодом 2017 року спостерігалось збільшення обсягів виробництва м'яса свійської птиці замороженого на 88,3%, м'яса великої рогатої худоби замороженого – на 18,5 та виробів ковбасних – на 1,3%. При цьому відбулося скорочення обсягів виробництва м'яса свійської птиці свіжого чи охолодженого на 17,7%, свинини замороженої – на 2,1%, свинини свіжої чи охолодженої – на 2,1% та м'яса великої рогатої худоби свіжого чи охолодженого – на 1,4% (табл. 2).

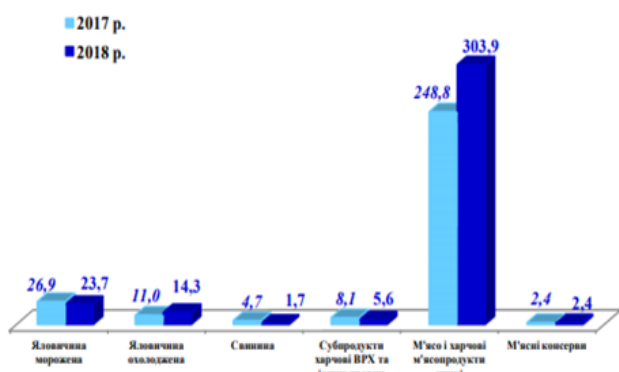

Таблиця 2

Виробництво м'ясних продуктів в Україні станом на 1 грудня, тис. т

Вид продукції	Січень – листопад				Листопад		Листопад 2018 р. до листопада 2017 р., %
	2017 рік	2018 рік	2018 рік до 2017 року.		2017 рік	2018 рік	
			+,-	%			
М'ясо великої рогатої худоби свіже чи охолоджене	49,6	48,9	-0,7	98,6	4,9	5,3	108,2
М'ясо великої рогатої худоби заморожене	13,0	15,4	2,4	118,5	1,2	2,3	191,7
М'ясо свиней свіже чи охолоджене	224,0	219,3	-4,7	97,9	19,5	20,2	103,6
М'ясо свиней заморожене	14,4	14,1	-0,3	97,9	1,3	1,3	100
М'ясо свійської птиці свіже чи охолоджене	734,9	605,1	-129,8	82,3	62,3	61,1	98,1
М'ясо свійської птиці заморожене	175,1	329,7	154,6	188,3	16,0	34,2	213,8
Вироби ковбасні	225,3	228,3	3,0	101,3	21,1	20,7	98,1

За даними Державної митної служби України у січні–листопаді 2018 року Україною: експортовано м'яса та м'ясопродуктів на суму 608,6 млн дол. США. Порівняно з відповідним періодом минулого року (490,4 млн дол. США) цей показник збільшився на 118,2 млн дол. США (на 24,1%); імпортовано м'ясопродукції на суму 170 млн дол. США, що на 55,6 млн дол. США (48,6%) більше, ніж у січні–листопаді 2017 року (114,4 млн дол. США). Торговецьке сальдо по даній товарній групі є позитивним і становить 438,6 млн дол. США. Проти показника минулого року (376,0 млн дол. США) воно збільшилось на 62,6 млн дол. США (рис. 5).

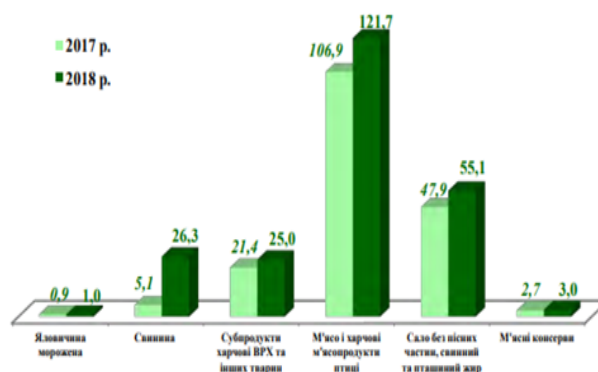

Рис. 5. Експорт м'ясних продуктів у січні – листопаді 2017–2018 рр., тис. т

Найбільша частка експорту м'ясопродуктів у січні–листопаді 2018 року припадає на м'ясо та харчові субпродукти птиці 303,9 тис. т (80,8% від загального експорту м'яса та м'ясопродукції у перерахунку на м'ясо), яловичину морожену 23,7 тис. т (6,3%), яловичину охолоджену 14,3 тис. т (3,8%), субпродуктів харчових великої рогатої худоби та інших тварин 5,6 тис. т (1,5%) та консервованих м'ясопродуктів 2,4 тис. т (0,9%). Крім того, експортовано 2,4 тис. т свинини (0,4%). Експорт м'яса та м'ясопродуктів у перерахунку на м'ясо у січні – листопада 2018 року становив 368,2 тис. т, що проти січня – листопада 2017 року (320,3 тис. т) більше на 47,9 тис. т, або на 15,0%.

Найбільше імпортувалося у січні–листопаді 2018 року м'яса та харчових субпродуктів птиці 121,7 тис. т (50,9% від загального імпорту м'яса та м'ясопродукції у перерахунку на м'ясо), сала, свиня-

чого та пташиного жиру – 55,1 тис. т (23,1%), субпродуктів харчових великої рогатої худоби та інших тварин – 25,0 тис. т (10,5%), свинини – 26,3 тис. т (11,0%), консервованих м'ясопродуктів 3,0 тис. т (1,8%) та яловичини мороженої 1,0 тис. т (0,4%). Імпорт м'яса та м'ясопродуктів у перерахунку на м'ясо у січні–листопаді 2018 року становив 239,1 тис. т, що більше проти 2017 року (190,3 тис. т) на 48,8 тис. т, або на 25,6% (рис. 6).

Рис. 6. Імпорт м'ясних продуктів у січні – листопаді 2017–2018 рр., тис. т

У січні–листопаді 2018 р. Україна експортувала м'ясопродукції на суму 608,6 млн дол. США в 105 країн. У січні–листопаді 2017 року – 490,4 млн дол. США в 96 країн. Головними покупцями м'ясопродукції з України були Нідерланди, Словаччина, Білорусь, Саудівська Аравія, Ірак та Азербайджан, які займають від загальної суми (608,6 млн дол. США) експортованої продукції відповідно: 17,9% (108,6 млн дол. США), 9,4% (57,4 млн), 8,3% (50,3 млн), 8,0% (48,6 млн), 6,9% (42,2 млн) та 5,9% (35,7 млн дол. США). У поточному році значно збільшився експорт м'ясопродукції з Словаччини – на 6,6%, Саудівської Аравії – на 5,6%, Нідерландів – на 3,0, Лівії – на 1,1, Німеччини – на 10 та Іспанії – на 1%. Водночас спостерігається зменшення експорту української м'ясної продукції до Єгипту – на 13,1%, Іраку – на 2,2, Грузії – на 2,0, Гонконгу – на 1,7, Азербайджану – на 1,3 та Казахстану – на 0,8%.

На митну територію України у січні–листопаді 2018 року імпортовано м'ясопродукції на суму 170 млн дол. США із 33 країн. У січні–листопаді ми-

нулого року було завезено м'ясопродукції на 114,4 млн дол. США з 34 країн. Імпорт до України відбувався переважно із Польщі – 37,3% від загальної суми імпортованої м'ясопродукції (63,5 млн дол. США), Німеччини – 21,3% (36,2 млн дол. США), Нідерландів – 8,1% (13,8 млн дол. США), Угорщини – 6,4% (10,9 млн дол. США) та Данії – 6,2% (10,6 млн дол. США). За одинадцять місяців поточного року обсяги імпорту м'ясної продукції до України збільшився з Данії, Бразилії, Канади, Бельгії, Нідерландів та Угорщини, відповідно на 2,0%, 1,7, 1,1, 1,0, 0,8 та 0,6%. Водночас Польща, Франція, Німеччина, Велика Британія та Іспанія зменшили цей показник відповідно на 4,6%, 0,9, 0,5, 0,4 та 0,2%.

Висновки

Для подолання несприятливих тенденцій зміни обсягів поголів'я худоби і птиці й виробництва м'яса та м'ясопродуктів необхідним є впровадження сучасних досягнень науки і техніки, що забезпечить відновлення великого товарного виробництва продукції та безперебійне і ритмічне виробництво продукції на промисловій основі. Обов'язковою умовою ефективного ведення м'ясного тваринництва є правильний підбір технології виробництва продукції з урахуванням місцевих умов, а також впровадження ресурсозберігаючих технологічних процесів за рахунок механізації. Крім того, сільськогосподарські підприємства з виробництва всіх видів м'яса та м'ясопродуктів повинні бути укомплектовані високопродуктивними тваринами та використовувати раціональні системи їх годівлі, що забезпечуватиме максимальне перетворення накопиченої енергії у природи живої маси. Водночас відродження підприємств галузі тваринництва наразі неможливе без вираженої державної підтримки їхньої діяльності

Підсумовуючи результати дослідження зазначимо, що розвиток підприємств м'ясопродуктового підкомплексу – це не тільки самоціль аграрного сектора економіки, а й нагальна потреба сьогодення, оскільки для збалансованого харчування та підвищення працездатності населення продукти харчування, у т.ч. м'ясопродукти, мають бути в широкому асортименті та прийнятної якості. Це своєю чергою, вимагає комплексного відродження тваринницької галузі, для забезпечення якого слід запровадити дієвий економічний механізм, що має ґрунтуватися на поєднанні державного регулювання й саморегулювання, впровадження інноваційних продуктів і технологій, досягненні збалансованості цінової, кредитної та податкової політики.

References

- Myniv, R.M., & Datsko, O.B. (2015). Efektyvnist silskohospodarskykh pidpriemstv miasoproduktovoho pidkompleksu: teoriia, metodolohiia, praktyka [monohr.] Lviv. Spolom (in Ukrainian).
- Otsinka perspektyv ta mozhlyvostei dlia ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy vnaslidok pidpysannia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom. Rezhym dostupu: <http://www.niss.gov.ua> (in Ukrainian).
- Demchak, I.M., Mykytiuk, D.M., & Svytnous, I.V. (2018). Tendentsii rozvytku haluzi tvarynnytstva ta rynkiv miaso-molochnoi produktsii Ukrainy. K. NDI "Ukrahropromproduktivnist" (in Ukrainian).
- Muniv, R.M. (2018). Perspectives of meat production in EU countries. *Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies*. 20(86), 57–61. doi: 10.15421/nvlvet8611.